

NYA LAGBEREDNINGENS

FÖRSLAG

TILL

L A G

OM

SKILJEMÄN

ÄFVEN SOM TILL FÖRORDNING ANGÅENDE FÖRÄNDRAD LYDELSE AF

46 § UTSÖKNINGSLAGEN DEN 10 AUGUSTI 1877.

STOCKHOLM 1885.
KONGL. BOKTRYCKERIET.
P. A. NORSTEDT & SÖNER

TILL KONUNGEN.

Nya Lagberedningen, som genom nådiga brefvet den 30 Augusti 1884 erhållit uppdrag att på de grunder, hvilka äro angifna i Beredningens den 6 Juni samma år afgifna betänkande angående rättegångs-

väsandets ombildning, utarbete förslag till lagbestämmelser angående skiljemän och särskild skadeståndsnämnd, får härmed öfverlemna förslag dels till Lag om skiljemän och dels till Förordning angående förändrad lydelse af 46 § utsökningslagen äfvensom motiv till dessa förslag.

Derjemte får Beredningen annäla att Presidenten i Eders Kongl. Maj:ts och Rikets Svea hofrätt Karl Johan Berg, jemlikt nädiga brefvet den 26 Februari 1883, deltagit såväl i Beredningens gemensamma öfverläggningar angående förenämnda förslag som ock i förslagets granskning, och har Presidenten Berg i allt hufvudsakligt biträdt nämnda förslag.

Underdånigst

L. ANNERSTEDT.

E. HERSLOW.

A. NORBERG.

C. WÄHLIN.

Stockholm den 19 Februari 1885.

Förslag

till

Lag om skiljemän.

1 §.

Fråga af tvistemåls beskaffenhet eller angående ersättning för skada, som någon genom brott annan tillfogat, må, så vida derom uppkommen tvist kan genom förlikning mellan de tvistande afslutas, af dem hänskjutas till afgörande af en eller flere skiljemän.

Aftal om sådana frågors afgörande af skiljemän, i händelse tvist frandeles uppstår, eger giltighet endast i afseende å tvist, som härflyter af visst, i aftalet bestämdt rättsförhållande och kan genom förlikning mellan de tvistande afslutas.

2 §.

Vill man ingå aftal om tvists afgörande af skiljemän, skall skiljeaftalet, der det ej afslutas inför domstol, upprättas skriftligen samt undertecknas af dem, som aftalet ingå, jemte vittnen.

Innehåller faststald bolagsordning, gällande föreningsreglemente eller annan dylik handling, att uppkommande tvister skola afgöras af skiljemän, må den omständighet, att handlingen ej är undertecknad så som nyss är sagdt, icke utgöra hinder för handlingens giltighet såsom skiljeaftal.

3 §.

Är aftal träffadt om framtida tvisters afgörande af skiljemän, och vill någon påkalla aftalets tillämpning å tvist, som ej är vid domstol anhängig, skall yrkande derom skriftligen meddelas motparten med angifvande af den fråga, hvarom skiljedom påkallas.

4 §.

Emot skiljeman gälla dessa jäf: om han ej fyllt tjugufem år; om han är med part i den skyldskap eller det svågerlag, som enligt lag utgör jäf mot domare; om han eller någon, som med honom är sålunda skyld eller besvägrad, eger i saken del eller kan deraf vänta synnerlig nytta eller skada; om han såsom domare eller eljest å embetes vägnar deltagit i åtgärd eller beslut, som saken rör; om han i saken varit fullmäktig eller deri vittnat; om han är part i en lika sak; om han är parts vederdeloman eller uppenbare ovän; om han står under annans målsmanskap eller någondera partens husbondevälde eller af honom njuter lön eller underhåll; om han såsom embets- eller tjensteman lyder under någondera partens förmanskap; om han blifvit dömd för brott, som medfört förlust af medborgerligt förtroende, eller står under tilltal för brott, som kan medföra sådan påföljd; om han blifvit dömd ovärdig att i rikets tjenst nyttjas eller att föra annans talan inför rätta.

Har saken varit handlagd vid häradsrätt, må den, som dervid suttit i nämnden, ej af sådan orsak anses jäfvig såsom skiljeman. Ej heller vare den, som af Kronan njuter lön eller underhåll, förty jäfvig såsom skiljeman i sak, deri Kronan är part.

Söker någon sak med skiljeman eller tillfogar honom något med ord eller gerning i uppsåt att dermed göra honom jäfvig, skall det ej för jäf räknas.

Part må ej jäfva skiljeman, som han sjelf valt eller om hvars väljande parterne varit ense, så framt jäfvet ej uppkommit eller blifvit veterligt först efter valet.

5 §.

Derest någon, som genom skiljeaftalet blifvit till skiljeman utsedd, afsäger sig uppdraget eller på grund af jäf eller af annan anledning hindras att uppdraget fullgöra, vare i afseende å den tvist, som är i fråga, aftalet förfallet, der ej parterne annorlunda öfverenskommit.

6 §.

Äro skiljemän ej nämnda i skiljeaftalet, och är deri ej heller bestämmt, till hvilket antal och på hvad sätt de böra utses, skola skiljemännen vara tre, af hvilka hvardera parten väljer en och de sålunda valde tillkalla den tredje.

7 §.

Skola i tvist, som ej är på domstols pröfning beroende, parterne enligt skiljeaftal hvar för sig välja skiljemän, och har endera parten skriftligen underrättat motparten om sitt val och uppmanat honom att fullgöra det val, som på honom ankommer, vare han, der ej annan bestämmelse blifvit gifven i skiljeaftalet, pligtig att sist vid uppfordran, som sker efter fjortonde dagen från det han mottagit uppmaningen, lemna den andra parten skriftlig underrättelse om sitt val.

8 §.

Har någon, som annorledes än i skiljeaftalet blifvit af part utsedd till skiljeman, afsagt sig uppdraget eller eljest derifrån afgått, och har i anledning deraf parten erhållit skriftlig uppmaning att välja skiljeman i den afgångnes ställe, gälle angående skyldighet att om sådant val lemna motparten underrättelse hvad i 7 § stadgas.

9 §.

Försummar part, som skall välja skiljeman, att fullgöra hvad honom enligt 7 eller 8 § åligger, eger motparten, der ej skiljeaftalet för sådant fall innehåller annan bestämmelse, att hos öfverexekutor i den ort, der endera parten har sitt bo och hemvist eller någon tid sig uppehåller, göra ansökning om val af skiljeman. Är skiljeaftalets giltighet eller tillämplighet å den tvist, hvarom fråga är, antingen icke bestridd eller ock af domstol pröfvad och godkänd genom beslut, som eger laga kraft, har öfverexekutor att, der ej den försunlige, innan ansökningen pröfvas, uppgifvit hvilken han till skiljeman valt, utse sådan i hans ställe.

Skola skiljemän sjelfva tillkalla ytterligare en skiljeman, och kunna de vid sammanträde ej förena sig om valet, skall på anmälan skiljeman utses af öfverexekutor i den ort, der sammanträdet hållits.

Mot öfverexekutors beslut, hvarigenom skiljeman blifvit utsedd, må klagan ej föras.

10 §.

Part, som lemnat motparten skriftlig underrättelse om sitt val af skiljeman eller hos öfverexekutor uppgifvit hvilken skiljeman han valt, må ej utan motpartens medgifvande återkalla valet.

11 §.

Har, sedan yrkande om skiljeaftals tillämpning blifvit framställt, part bestridt yrkandet, eller har part, som skolat välja skiljeman, försummat fullgöra hvad honom enligt 7 eller 8 § ålegat, och vill andra parten, hellre än att vidare påkalla skiljeaftalets tillämpning å tvisten, sin talan deri vid domstol utföra, må skiljeaftalet ej utgöra hinder för tvistens pröfning af domstol.

12 §.

Parterne ega i skiljeaftalet bestämma viss tid, inom hvilken skiljemännens uppdrag skall vara fullgjordt. Är sådan bestämmelse ej gifven, gälle uppdraget ej för längre tid än sex månader, räknade från den dag, då skiljeaftalet afslutades, eller, der skiljeaftalet afser framtida tvister, från den dag, då dess tillämpning påkallades i den ordning, som i 3 § sägs; dock skall, derest tvist om skiljeaftalets giltighet eller dess tillämplighet derefter anhängiggjorts vid domstol, tiden räknas från den dag, då sådan tvist blifvit slutligen afgjord. Är ej skiljedom meddelad inom den för skiljemäns uppdrag bestämda tid, eger part instämma tvisten till domstol.

Taga skiljemän, sedan tiden för deras uppdrag är ute, befattning med tvisten, vare sådant ogilt.

13 §.

Göres ej i skiljeaftal förbehåll om rätt för parterna att klandra skiljedomen, skola de anses hafva utfäst sig att dermed åtnöjas.

14 §.

Är tvist redan vid domstol anhängiggjord, ege aftal, som der- efter träffas om tvistens skjutande under skiljemän, ej giltighet, derest parterne förbehålla sig rätt att klandra skiljedomen. Träffas skilje- aftal utan sådant förbehåll, låte domstolen saken hvila. Går tiden för skiljemännens uppdrag till ända, utan att skiljedom dessförinnan meddelats, eller har skiljeaftalet eljest förfallit, skall saken åter före- tagas vid domstolen, om någon af parterna det äskar.

15 §.

Uppkomma mellan skiljemän olika meningar, gälle den mening, om hvilken flere än halfva antalet af skiljemännen sig förena. Är ej flertalet bland skiljemännen ense angående fråga, som blifvit till deras pröfning öfverlemnad, vare i afseende derå skiljeaftalet förfallet, der ej parterna annorlunda öfverenskommit.

16 §.

Skiljedom skall skriftligen affattas och af skiljemännen under- tecknas; dock må, der domen finnes vara af flertalet bland dem undertecknad, den omständighet, att den eller de öfriga undandragit sig att underteckna domen, ej föranleda dess ogiltighet.

17 §.

Står det part öppet att klandra skiljedom, och vill han anställa sådant klander, vare han, så framt ej genom skiljeaftalet är annor-

lunda bestämdt, pliktig att, vid förlust af vidare talan, uttaga stämning inom trettio dagar efter det domen i hufvudskrift eller bestyrkt afskrift honom tillställes, äfvensom fullfölja sitt klander å den dag, i stämningen är utsatt.

18 §.

Vill part hafva skiljedom häfd på den grund att skiljeman var jäfvig eller af annan orsak obehörig, eller att felaktighet eljest egt rum i afseende å skiljemäns val, röstberäkningen eller annat dylikt, eger han till domstol instämma sin talan, ändå att skiljeaftalet ej innehåller förbehåll om rätt att klandra skiljedomen; vare dock pliktig uttaga stämning och fullfölja talan inom den tid och vid den påföljd, som i 17 § sägs.

19 §.

Öfverskrida skiljemän sitt uppdrag eller meddela de dom angående fråga, som ej enligt lag må skjutas under skiljemän, skall hvad skiljemännen sålunda dömt vara ogilt. Är domen ogill i någon del, och kan den af sådan anledning ej verkställas i öfrigt, vare den ogill i allo.

20 §.

Hafva skiljemän i sin dom förbigått fråga, som i skiljeaftalet varit till deras pröfning öfverlemnad, och hafva de ej, innan tiden för deras uppdrag utgick, meddelat särskild dom öfver det förbigångna, står det en hvar af parterna fritt att till domstol instämma sådan fråga, om den ej förut är vid domstol anhängiggjord, eller anmäla frågan till fullföljd och pröfning, om den redan är anhängiggjord vid domstol men enligt 14 § lemnats hvilande.

21 §.

Skiljemän ega att i sin dom tillägga sig skäligen godtgörelse för all med förrättningen förenad kostnad och tidspillan. Nöjes ej

part med skiljemännens beslut i den delen, eger han instämma klander derå till domstol; vare dock pliktig anhängiggöra och fullfölja klandret inom den tid och vid den påföljd, som i 17 § sägs.

22 §.

Der enligt lag eller författning viss fråga skall prövas af skiljemän, gälle hvad derom är särskildt stadgadt; och skall i öfrigt för sådant fall lända till efterrättelse hvad af stadgandena i denna lag kan derå tillämpas.

Denna lag skall icke gälla i tvist, der tillämpning af skiljeaftal påkallats före den tid, då lagen trädte i kraft; ej heller skall hvad i 1, 2, 13 och 14 §§ finnes stadgadt angående dels vilkor för skiljeaftals giltighet och dels parts skyldighet att åtnöjas med skiljedom tillämpas å skiljeaftal, som vid nämnda tid redan är ingånget.

Fö r s l a g
till
Förordning

angående

förändrad lydelse af 46 § utsökningslagen den 10 Augusti 1877.

Härigenom förordnas att 46 § utsökningslagen skall erhålla följande förändrade lydelse:

46 §.

Vill någon erhålla verkställighet å skiljedom, söke det hos öfverexekutor. Finnes dervid, att parterne under skiljemännen skjutit det, hvarom dömdt blifvit, och att tiden för talan mot skiljedomen gått till ända utan att sådan talan blifvit förd, och förekommer icke någon omständighet, på grund hvaraf skiljedomen är ogill ändå att talan derom icke föres, förordne öfverexekutor, att skiljedomen verkställas må; och gånge den sedan i verket lika som domstols laga kraft egande dom, der ej af högre myndighet annorledes förordnadt varder.

Lag samma vare, der skiljedomen eljest enligt lag skall gå i verkställighet.

Har talan mot skiljedomen blifvit vid domstol förd men af domstolen ogillats, och förekommer ej någon omständighet, på grund hvaraf skiljedomen är ogill ändå att talan derom icke föres, eger öfverexekutor förordna om verkställighet å skiljedomen så som vore den domstolens beslut.

Hvad sålunda är stadgadt skall icke gälla i fråga om verkställighet å skiljedom i tvist, der tillämpning af skiljeaftal påkallats förr än denna förordning trädt i kraft.

MOTIV.

I.

Förslag till lag om skiljemän.

Enligt de genom Kongl. brefvet den 30 Augusti 1884 gifna föreskrifter angående ordningen för Nya Lagberedningens arbeten har det ålegat Beredningen att på de grunder, som äro angifna i Beredningens den 6 Juni samma år afgifna betänkande angående rättegångsväsendets ombildning (det så kallade principbetänkandet), upprätta förslag till lagbestämmelser angående skiljemän och särskild skadeståndsnämnd. Då de grunder, å hvilka det upprättade förslaget hvilar, vid angifna förhållande till hufvudsakliga delar återfinnas i redogörelsen för motiven till motsvarande kapitel i principbetänkandet (18 kap. i första delen), får Beredningen ur samma redogörelse anföra följande:

»Skiljemannainstitutionen har hos oss erhållit en ganska vidsträckt användning. Genom frivillig öfverenskommelse hänskjutas ofta till skiljemäns afgörande redan uppkomna eller framdeles möjligen uppstående tvister. I skadeståndsmål, särdeles då bestämda grunder för skadeståndets bestämmande saknas, inträffar ock icke sällan att domaren skjuter skadestandsfrågan under pröfning af gode män, med rättighet dock för part, som ej åtnöjes med gode männens beslut, att klandra detsamma hos domaren.»

»1734 års lag lemnar emellertid icke erforderliga närmare föreskrifter huru med en dylik skiljemannaförrättning skall förhållas. Den talar väl om sakers pröfning af gode män men afser dervid blott vissa särskilda fall, såsom *då* parterna om ett dylikt hänskjutande förena sig med utfästelse att åtnöjas med gode männens beslut (4 kap. 15 § utsökningsbalken); *då* efter förrättadt arfskifte fråga om jemkning i arf uppstår (13 kap. 1 § arfdabalken); eller *då* ersättning skall bestämmas för skada, som bolagsman genom bedrägeri och för

sin egen nytta tillskyndat den andre (15 kap. 4 § handelsbalken). Vidare stadgas i sjölagen och i förordningen om allmän flottled att vissa ersättningsfrågor skola afgöras genom skiljemän, dock att part, som ej nöjes med deras beslut, eger att draga tvisten under domstols pröfning. Genom utsökningslagen har öfverlemnats åt öfverexekutor att förordna om verkställighet å skiljemannadom, när parterna under skiljemännen skjutit det, hvarom dömdt blifvit, och utfäst sig att nöjas åt skiljemännens beslut eller domen eljest enligt lag skall lända till efterrättelse.»

»Såsom bekant innehöll lagkomiténs förslag en följd af bestämmelser om *särskild nämnd* för utstakande af skadestånd, när domstolen pröfvat någon skyldig att sådant gälda och bestämda grunder ej finnes för handen, hvarefter beloppet af skadeståndet kunde mätas. I nämnda och den äldre lagberedningens dermed väsentligen öfverensstämmande förslag meddelades hufvudsakligen följande föreskrifter.»

»Sedan laga kraft egande dom fallit, hvari blifvit stadgadt att skadestånd skall gäldas, sättes den särskilda nämnden vid underrätt, som dömt i saken. Denna nämnd väljes sålunda att hvardera parten föreslår ett visst antal män, af hvilka vederparten utesluter en del. Rätten nämner äfven ett visst antal män, af hvilka parterna utesluta en hvardera. De återstående utgöra nämnden. Sedan ledamöterna aflagt ed, skall rättens ordförande underrätta nämnden om det ifrågasvarande ämnet och hvad som bör blifva föremål för dess pröfning. Anser nämnden behöfligt att ytterligare höra parterna eller infordra närmare underrättelse i saken eller hålla syn, innan den fattar sitt beslut, eger den dertill rätt. När nämndens beslut är efter öfverläggning fattadt och till domstolen skriftligen aflemnadt, antecknas det i protokollet och domstolen gifver på grund deraf dom i saken. Ändring i nämndens beslut får icke sökas, men sätter den skadestånd till högre belopp än som af parterna varit äskadt, gäller dock ej beslutet för mera än det fordrade beloppet. Frågor om jäf mot nämndens ledamöter eller om fel vid densammas organiserande kunna underkastas öfverrätts pröfning.»

»En liknande anordning — särskild nämnd eller jury för slutligt afgörande af skadeståndsfrågor — har i vår rätt blifvit införd för expropriationsmål samt sjöförsäkrings- och haverimål, dock med den skilnad att nämnden der sättes, innan dom fallit, samt pröfvar jemväl frågan huruvida skadestånd skall gäldas, och i sistnämnda mål dessutom andra tvistefrågor.»

»Men äfven om en så beskaffad anordning i vissa fall ansetts lämplig, är den dock icke i allmänhet egnad att medföra några välgörande verkningar i lagskipningen. Att alltid och således äfven vid pröfning af obetydligare skadeståndsfrågor, hvilka höra till de vanligaste, anlita de omständliga och tidsödande formerna för bildandet af en särskild nämnd skulle efter Beredningens omdöme leda till betydande olägenheter. Inom nämnden skulle säkerligen i många fall de af parterna valda ledamöternas röster afgifvas ensidigt till den väljandes förmån och således neutralisera hvarandra, i följd hvaraf afgörandet egentligen komme att bero på den af rätten utsedda ledamoten och således på en enda oansvarig person, utan möjlighet för parten att kunna åstadkomma rättelse ens i de mest påtagliga fel. Opraktisk är i synnerhet den i de äldre lagförslagen förekommande föreskriften att nämnden icke skall sättas förr än laga kraft egande dom i saken fallit. Då nämndens sättande, framställandet af jäfsanmärkningar, nya val i anledning af de förut valdes förfall eller jälvighet o. s. v. böra försiggå inför rätten, måste häraf ofta föranledas ej ringa tidsutdrägt med tvistens afgörande, särdeles på landet och framför allt i de orter, der ting icke hållas hvarje månad. I de fall, då någon part, vare sig af processlystnad och tredska eller med hänsigt till egen fördel, söker i möjligaste mån förlänga tvisten, torde derföre tillfälle härtill genom anordningen af särskild nämnd ej sällan yppas.»

»Det förnämsta skäl, som blifvit anfördt för inrättandet af dylik särskild nämnd, torde vara att derigenom beredes ett sätt för bestämmande af skadestånd eller ersättning i de fall, då omständigheterna äro sådana att, ehuru af dem kan inses verkligheten af en timad

skada, densammas storlek likväl icke står att genom formlig bevisning utreda. Detta skäl förlorar dock sin betydelse, derest domaren, såsom Beredningen uti kap. XIII af rättegångsordningen i tvistemål föreslagit, eger att efter öfvervägande af alla på frågan inverkan omständigheter verkställa uppskattningen af skadeståndet enligt sin egen öfvertygelse om hvad som i det förevarande fallet är antagligt. Erfordras särskild sakkunskap för bestämmande af skadeståndets belopp, synes ock vara lämpligast att domaren, efter att hafva inhemtat sakkunnige mäns yttrande derom, dömer öfver skadeståndets belopp i sammanhang med frågan om skyldighet att gifva skadestånd.»

»På nu anförda skäl har Beredningen ansett sig icke böra föreslå inrättandet af särskild nämnd för afgörande af skadestandsfrågor i allmänhet. Skulle den anses lämplig för något visst slag af tvister utom dem, der den redan finnes införd, torde frågan derom böra lösas genom speciallagstiftning i ämnet.»

»Deremot bör enligt Beredningens tanke rättegångslagen innehålla regler med afseende å användandet af *skiljemanna-förfarandet*, så vidt detta grundas å *frivilliga öfverenskommelser*. Detta sätt för afgörande eller biläggande af tvister är i ej ringa mån egadt att förekomma rättegångar, i synnerhet när parterna förbinda sig att nöjas med gode männens beslut, så att detta skall ovilkorligen lända till efterrättelse. Men, äfven om en sådan verkan icke tillägges skiljemannadomen, lärrer dock, sedan ett dylikt afgörande egt rum, tvistefrågan i de flesta fall icke dragas under domstols pröfning.»

Med hänsyn till hvad sålunda blifvit anfördt och då någon ändring i de föreskrifter, som nu gälla angående skadestands bestämmande af särskild nämnd i vissa fall, hvarken blifvit i principbetänkandet ifrågasatt eller synes vara af behofvet påkallad, innehåller det nu afgifna förslaget endast de föreskrifter, som i afseende å skiljemanna-institutionen funnits böra i lag upptagas.

1 §. Det aftal, hvarigenom till afgörande af en eller flere skiljemän hänskjutes fråga, hvarom tvist uppstått eller framdeles kan uppstå, — det så kallade skiljeaftalet — är en art af förlikning och kan för-

ty ej afse annan fråga än en sådan, hvarom parterna ega ingå förlikning med laga verkan. Följaktligen må frågor om äktenskaps giltighet eller angående vissa familjerättigheter, ehuru dessa frågor visserligen äro af tvistemåls beskaffenhet, dock ej skjutas under skiljemän. Beträffande ett begånget brott, kan aldrig ansvarsyrkandet men väl skadeståndsanspråket göras till föremål för skiljeaftal.

I bolags- och andra kontrakt förekommer icke sällan bestämmelse att tvister, som i anledning af kontraktet kunna emellan kontrahenterna uppstå, skola afgöras genom skiljemän. I öfverensstämmelse med principbetänkandet har emellertid giltigheten af skiljeaftal angående framtida tvister gjorts beroende deraf att aftalet afser tvister, som härflyta från visst, i skiljeaftalet beständt uppgifvet rättsförhållande. En vidsträcktare aftalsfrihet i detta hänseende torde nemligen hvarken påkallas af något känt behof eller öfverensstämma med god ordning.

Då det är af synnerlig vigt att söka förebygga möjliga tvister om skiljeaftals verklighet, beskaffenhet och omfattning, har i förslaget upptagits bestämmelse att skiljeaftal, som ej avslutas inför domstol, skall skriftligen upprättas samt undertecknas af parterna jente vittnen. Från denna bestämmelse har dock medgifvits undantag för det fall att faststæld bolagsordning, gällande föreningsreglemente eller annan dylik handling innehåller, att uppkommande tvister skola afgöras af skiljemän. Man torde nemligen på grund af de förhållanden, under hvilka en dylik handling tillkommit, kunna godkänna densamma såsom tillförlitlig bevisning uti ifrågavarande hänseende, afven om den ej blifvit omedelbart af de tvistande undertecknad.

2 §.

Afslutas skiljeaftal inför domstol, utgör dess protokoll den skriftliga urkund, som om aftalet och alla dermed förknippade vilkor lemnar fullständig och tillförlitlig bevisning.

Är aftal träffadt om framtida tvisters afgörande af skiljemän, och vill endera parten påkalla ett dylikt afgörande af en viss uppkommen tvist, torde det i de fall, då tvisten ej är vid domstol anhängig, vara nödigt föreskrifva, att yrkandet skall framställas skriftligen hos mot-

3 §.

parten med angifvande af den fråga, hvarom skiljedom påkallas. Härmed åsyftas icke allenast att förekomma framtida stridighet emellan parterna angående omfånget och beskaffenheten af den tvist, hvars afgörande genom skiljemän påyrkats, utan ock att, der verkställighet af skiljedomen behöfver sökas hos exekutiv myndighet, bereda denna erforderlig upplysning, huruvida den af skiljemännen pröfvade frågan blifvit till dem hänskjuten. Den skriftliga delgifningen till motparten af yrkandet om skiljeaftalets användning synes ock lämplig för erhållande af en bestämd utgångspunkt för beräkning vid skiljeaftal, som afse framtida tvister, af tiden, inom hvilken skiljeaftalets bestämmelser böra vara fullgjorda och den uppkomna tvisten sålunda genom skiljedom bragt till slut.

Om under handläggning af en vid domstol anhängig tvist någondera parten invänder, att tvisten eller någon del deraf bör på grund af skiljeaftal afgöras af skiljemän, tillkommer det väl domstolen att meddela yttrande öfver invändningen och således, i händelse den bestrides, pröfva det åberopade skiljeaftalets tillämplighet å den förevarande frågan. Men den sålunda gjorda invändningen kan, äfven om den blifvit af domstolen godkänd, ingalunda anses innefatta ett sådant påkallande af skiljeaftalets tillämpning, som enligt 3 § fordras; och följaktligen måste äfven i denna händelse part, som vill hafva skiljeaftalet tillämpadt, skriftligen meddela motparten sitt yrkande derom, sedan tvisten upphört att vara föremål för domstolens pröfning. I annat fall saknas den handling, hvilken, då fråga förekommer om verkställighet å en på eventuelt aftal grundad skiljedom, är behöflig ej blott för bestämmande af tvistens föremål och omfång utan ock för beräkning af den tid, hvarunder skiljemännens uppdrag gält.

Om likväl under pågående rättegång endera parten skulle, på sätt i 3 § sägs, hos motparten påkalla tillämpning af skiljeaftal å den vid domstol anhängiga tvisten, måste denna rättegång anses utgöra ett ovilkorligt hinder därför att ett dylikt påkallande skulle medföra någon verkan. Att tvisten ej är vid domstol anhängig har därför

upptagits såsom en förutsättning för den åtgärd å parts sida, som i formelt hänseende skulle utgöra grund och inledning till sjelfva skiljemannaförfarandet.

Vill part, hvilken enligt skiljeaftalet har att utse skiljemän, i den skrift, hvarmed han påkallar skiljeaftalets tillämpning, tillika uppgifva hvilken skiljeman han valt, är han enligt förslaget dertill oförhindrad. Då emellertid fall kunna förekomma, der parten, innan skiljeman af honom utses, kan vilja inhemta upplysning huruvida skiljeaftalets giltighet eller tillämplighet af motparten bestrides, har i förslaget icke blifvit intagen någon föreskrift om skyldighet för part att, för den händelse val af skiljeman honom åligger, uti ifrågavarande skrift meddela motparten underrättelse om sitt val af skiljeman.

Då den, som utses till skiljeman, skall döma öfver den fråga, hvarom skiljeaftalet handlar, hafva de omständigheter, hvilka enligt lag utgöra jäf mot domare, i förslaget förklarats grundlägga jäf äfven mot skiljeman. Men till följd af de olika sätt, hvarpå domare och skiljemän utses, upptager förslaget dessutom såsom jäf mot skiljeman åtskilliga omständigheter, hvilka ej behöft i allmän lag nämnas såsom jäf mot domare. Man kan nemligen ej förutsätta att den, åt hvilken staten anförtrott ett domareembete, skulle t. ex. stå under parts husbondevälde eller vara dömd förlustig medborgerligt förtroende o. s. v. För domarens vilja och förmåga att sjelfständigt och oveldigt utföra sitt värf förefinnas redan i vilkoren för hans tillsättning garantier, hvilka beträffande skiljemannen, merendels utsedd af enskild part, i större eller mindre mån saknas.

Då det icke lärer kunna antagas, att qvinna skulle vara olämplig mottaga skiljemannauppdrag, som part velat åt henne anförtro, har qvinligt kön ej upptagits bland de jäf, som i lagförslaget uppräknas.

I fråga om parts befogenhet att jäfva skiljeman, som han sjelf valt, åberopas principbetänkandet, deri anföres:

»Hafva parterna, med kännedom om en persons jäfsförhållande till någon af dem, det oaktadt utsett honom till skiljeman, måste det

dock antagas att de eftergifvit jäfvet, och följaktligen bör detta sålunda redan förut kända jäfsförhållande icke sedermera få af parterna åberopas såsom hinder för skiljemannabefattningens utöfning eller verka till rubbning i öfverenskommelsen om tvistens hänskjutande under skiljemän.»

5 o. 6 §§. Vid motsvarande stadganden i principbetänkandet finnes anfördt:

»Att skiljemanna befattningen är ett förtroendeuppdrag, till hvars uppfyllande ingen genom tvångsmedel bör kunna förpligtas, är i sig själf så klart att något uttryckligt stadgande derom icke lärer vara erforderligt. Hafva nu genom sjelfva skiljeaftalet vissa personer blifvit utnämnda till skiljemän, utgör emellertid detta en så väsentlig del af aftalet att, om någon sålunda nämnd skiljeman afsäger sig uppdraget eller af en eller annan orsak afgår derifrån, aftalet måste anses såsom förfallet, derest parterna ej annorlunda åsämjas. Helt annat är förhållandet om parternas öfverenskommenelse innefattar att skiljemän framdeles skola af dem utses. I sådan händelse är det uppenbart att den omständighet att en skiljeman afgår icke bör föranleda till upphäfvande af det emellan parterna träffade aftalet utan endast dertill att en annan person utses i den afgångnes ställe.»

7—11 §§. De i förslagets 7—11 §§ upptagna bestämmelser hafva till ändamål att förekomma, det ena parten skall genom underlåtenhet att fullgöra hvad honom enligt skiljeaftalet åligger eller dröjsmål dermed kunna föranleda, att skiljemän antingen alldeles icke eller först efter förloppet af oskäligt lång tid blifva utsedda. Af sådan anledning är föreskrift gifven ej mindre om skyldighet för part att inom viss tid, sedan han erhållit skriftlig underrättelse om motpartens val af skiljeman, själf fullgöra det val, som på honom ankommer, och på derom af motparten framställd förfrågan lemna skriftlig underrättelse om sitt val, än ock om rättighet för motparten att, der part underlåter att välja och uppgifva skiljeman, hos öfverexekutor göra ansökning om val af skiljeman för den försumlige partens räkning.

Emellertid torde i de fall att part tredsкас att välja skiljeman eller ock uttryckligen bestrider skiljeaftalets giltighet eller tillämplig-

het å den fråga, hvarom tvist uppstått, det mången gång leda till besparing i både tid och kostnader, derest tvistefrågan omedelbart drages under domstols pröfning. Vid sådant förhållande och då skiljeaftalet, derest det af endera parten bestrides eller ock af honom icke efterföljes i enlighet med dess innehåll och mening, icke bör få af honom åberopas såsom hinder för tvistens pröfning och afgörande af domstol, har Beredningen ansett skiljeaftalet i dessa fall icke vidare böra betaga den andra parten rättighet att genast instämna frågan till domstol, — en rättighet, som dock tillkommer honom allenast under förutsättning, att hvarken, på sätt medgifvet är, talan om skiljeaftalets giltighet eller tillämplighet af honom föres och af domstolen godkännes, ej heller öfverexekutor på hans yrkande utser skiljeman.

Det i 9 § gifna förbud att öfverklaga öfverexekutors beslut, hvarigenom skiljeman blifvit utsedd, kan dock icke utgöra hinder för parten att enligt 18 § föra talan vid domstol om skiljedomens upphäfvande och att såsom grund för sådan talan åberopa de felaktigheter, som hos öfverexekutor må hafva förekommit vid utseende af skiljeman.

Då utsedda skiljemän icke kunna tvingas att åtaga sig uppdraget eller att fullgöra det inom viss tid, måste någon tid bestämmas, efter hvars utgång part eger till domstol instämna den tvist, som ej blifvit pröfvad i den ordning, skiljeaftalet förutsätter. För den händelse att dylik tidsbestämmelse ej gifvits i skiljeaftalet, har förslaget i 12 § utsatt den tid, efter hvars förlopp skiljeaftalet ej må hindra tvistens dragande under domstols pröfning. En föreskrift härutinnan synes ej lägga något obehörigt band på parternas aftalsfrihet, hvilken ej rimligen kan vara så vidsträckt att möjligheten af tvisters afgörande derigenom äfventyras.

I afseende å den i förslaget förekommande bestämmelsen att, der tvist om ett åberopadt skiljeaftals giltighet eller tillämplighet uppstått, tiden för skiljemännens uppdrag skall räknas från den dag, »då sådan tvist blifvit slutligen afgjord», torde här böra anmärkas, att en tvist ej kan sägas vara slutligen afgjord förr än en för parterna bin-

dande förlikning träffats eller laga kraft kommit å dom, som i tvisten blifvit meddelad.

Taga skiljemännen, sedan tiden för deras uppdrag är ute, befattning med tvisten, är enligt förslaget sådant ogilt. Ett dylikt tillvägagående af skiljemännen har nemligen synts närmast jemförligt dermed att skiljemännen eljest öfverskrida sitt uppdrag, i hvilket fall enligt nedan gifven bestämmelse (19 §) hvad skiljemännen sålunda dömt skall vara ogilt. Då part blifvit berättigad att instämma tvisten till domstol, så snart den för skiljemännens uppdrag bestämda tid tilländagått utan att skiljedom blifvit meddelad, torde ock bestämmelsen om skiljedomens ogiltighet i det fall, att den blifvit utfärdad efter utgången af ofvanberörda tid, vara erforderlig, på det att ej, efter tvistens instämmande till domstol, skiljemännen sådant oakadt må kunna i tvisten meddela en dom, hvilken, om part af någon anledning skulle försumma att inom föreskrifven tid öfverklaga den, komme att mot honom vinna lag kraft.

13 o. 14 §§. Beredningen får härvid åberopa hvad i principbetänkandet vid motsvarande stadganden anföres:

»Såsom förut är antydt kan en tvistefråga hänskjutas till skiljemän antingen med förbehåll att den, som ej är nöjd med skiljemännens dom, eger utföra saken vid laga domstol, eller ock utan sådant förbehåll eller med uttrycklig utfästelse af parterna att nöjas åt skiljemännens beslut. Det förra sättet innefattar endast ett försök att få tvisten avslutad; derigenom hänskjutes saken till ett slags förlikningskomité utan skyldighet för parterna att låta det bero vid förlikningsmännens åtgärd. Det senare sättet åter är beräknadt på att tillvägabrunga sakens slutliga afgörande utan rätt för den ene eller andre parten att klaga öfver eller få ändring i skiljemännens beslut. Innan parterna anlitat domstolens åtgärd för tvistefrågans lösning, bör det icke vara dem förment att förbehålla sig rätt att klandra skiljemännens beslut. I sakens natur synes dock ligga att, om förbehåll derom ej uttryckligen göres, hänskjutandet till skiljemän innebär sakens öfverlemnande till dessas slutliga och inappellabla afgörande, hvadan

sålunda, i saknad af dylikt förbehåll, det bör anses såsom om parterna hade utfäst sig att nöjas med beslutet.»

»Är saken anhängig vid domstol, kan det icke vara lämpligt att den från domstolen öfverlemnas till skiljemän och sålunda uppehålls i sin lagliga gång, så vida icke parterna förbinda sig att nöjas med hvad skiljemännen besluta och saken sålunda kan avslutas på samma sätt som genom en förlikning. Men då det icke beror ensamt på parterna att få skiljemannaåtgärden bringad till slut, utan hinder därför kan möta från skiljemännens sida, i det att de icke åtaga sig uppdraget eller icke inom föreskrifven tid fullgöra detsamma, så kan domstolen icke skilja saken ifrån sig, innan det visat sig om slut derpå verkligen ernås hos skiljemännen. Derföre har föreslagits att saken skall förklaras hvilande under den tid, som är bestämd för skiljemannaåtgärden, och att, om denna tid gått till ända utan att skiljemännen dessförinnan meddelat dom, saken skall åter företagas vid domstolen, om någon af parterna önskar det.»

Då i 13 § blifvit uppställt såsom en allmän regel att, der ej i skiljeaftal göres förbehåll om rätt för parterna att klandra skiljedomen, de skola anses hafva utfäst sig att dermed nöjas, har i 14 § vilkoret för parternas befogenhet att till afgörande af skiljemän hänskjuta en vid domstol redan anhängig gjord tvist blifvit sålunda uttryckt att parterne icke förbehållit sig rätt att klandra skiljedomen.

Om parterna icke i skiljeaftalet uttryckligen tillkännagifvit, att skiljemännen borde vid omröstning sins emellan iakttaga de föreskrifter, som gälla för omröstning vid domstol, synes man ingalunda kunna antaga, att parterna åsyftat, att dessa föreskrifter skulle tillämpas äfven vid omröstning emellan skiljemännen. Nämnda föreskrifter förutsätta för sin rätta tillämpning en icke ringa grad af juridisk bildning och äro berättigade i främsta rummet af nödvändigheten att bestämna hvad som skall anses för den kollegiala domstolens beslut. Domstolen får och kan nemligen icke under några förhållanden lemna en på dess pröfning beroende fråga oafgjord. Såsom en ovillkorlig

15 §.

pligt åligger det deremot ej skiljemän att afgöra den fråga, som till dem hänskjutits. I de fall, der så stor skiljaktighet förefinnes emellan skiljemännen, att absolut pluralitet icke kan åvägabringas för någon mening, torde parternas rätt blifva bäst tillgodosedd genom att låta skiljemännens uppdrag att afgöra tvisten förfalla.

För den händelse att annat ej blifvit i skiljeaftalet bestämdt, har Beredningen derföre ansett böra föreskrifvas, att, der skiljemän stanna i olika meningar, den mening skall gälla, om hvilken flera än halfva antalet skiljemän sig förenat, men att skiljeaftalet förfaller, såvida icke någon mening erhåller absolut röstpluralitet.

16 §. Enär tiden för anställande af talan å skiljedom skall räknas från den dag, då domen i hufvudskrift eller bestyrkt afskrift tillställes den part, som vill föra sådan talan, har Beredningen ej ansett nödigt meddela bestämd föreskrift om skyldighet för skiljemän att förse domen med anteckning om tiden, då den beslöts eller utfärdades. Beredningen föreställer sig emellertid, att skiljedomar ändock komma att i de flesta fall förses med dylika anteckningar.

I principbetänkandet anföres följande:

17 o. 18 §§. »Der parterna, på grund af gjordt förbehåll, ega rätt att vid domstol klandra skiljemännens beslut, torde det vara ändamålsenligt att — i öfverensstämmelse med hvad förordningen om allmän flottled innehåller angående klander å beslut af de skiljemän, som der omtalas — en viss kort preskriptionstid stadgas för anställandet af sådant klander. Eljest skulle part, som ej åtnöjes med skiljemännens beslut, ega att inom den för fordringars utsökande i allmänhet stadgade tid anhängiggöra sin talan vid domstol. Att skiljemannaförfarandet varder mera verksamt och användbart derigenom att en kortare preskriptionstid stadgas för anställande af klander å skiljemännens beslut torde derföre ligga i öppen dag. Enahanda preskriptionstid, som stadgas för anställande af klander på ofvan angifna grund, synes äfven böra gälla ej mindre för det fall att part vill hafva skiljemannadom häfd af det skäl att skiljeman varit jäfvig eller af annan orsak obehörig eller att felaktighet eljest egt rum i afseende å skiljedomstolens sam-

mansättning, röstberäkning eller annat dylikt, än äfven då klander anställes å skiljemannadomen i fråga om godtgörelse för de med skiljemannaförrättningen förenade kostnader, tidsspillan och besvär.»

»Om skiljemännen öfverskrida sitt uppdrag eller meddela dom i sak, som enligt lag ej må skjutas under skiljemän, måste naturligtvis hvad skiljemännen sålunda åtgjort vara ogilt. Likaså klart torde vara att, om domen är ogill i någon så väsentlig del att den ej kan beroende deraf i det öfriga verkställas, domen skall vara ogill i allt. Här om meddelas stadgande i förslaget, hvaremot skäl icke torde förefinnas att lemna någon uttrycklig föreskrift eller anvisning att den, som på sådan grund vill hafva domen ogillad, må instämna sin talan till domstol. Det är nemligen icke behöfligt för den missnöjda parten att anlita domstol för att få verkan af en dylik dom omintetgjord. Om felaktighet förefinnes af ofvannämnda beskaffenhet är domen i sig sjelf en nullitet, utan att något förklarande derom af domstol erfordras. Det tillhör då exekutor att vägra verkställighet å domen, och om part vill vid domstol anhängiggöra den talan, som blifvit af skiljemännen obehörigen pröfvad, är han dertill berättigad utan att anställa särskild klandertalan mot skiljemännens beslut. Men om part för att hindra verkställighet eller söka återvinna hvad han utgifvit eller af annan orsak vill vid domstol anhängiggöra talan för att på grund af sådan felaktighet, som ofvan sägs, få skiljemännens beslut ogilladt, är han naturligtvis oförhindrad att anställa en sådan talan.»

»För den händelse att skiljemän i utgifven dom förbigått fråga, som varit öfverlemnad till deras pröfning, och icke heller, innan tiden för deras åtgärd utgick, meddelat särskild dom öfver det förbigångna, bör naturligtvis något sätt finnas för parterna att få sådan fråga pröfvad, om de det önska. Förslaget innehåller derföre att det står en hvar af parterna fritt att instämna sådan fråga till laga domstol, om den icke förut är vid domstol anhängig, eller att anmäla frågan till fullföljd och pröfning, om saken redan är anhängig vid domstol men der lemnats hvilande i följd af dess öfverlemnande till handläggning af skiljemännen. För anställande af en dylik talan synes

icke kunna gälla någon annan preskriptionstid än den i allmänhet i lag stadgade.»

22 §. »Då åtskilliga stadganden för närvarande äro gällande och framdeles kunna tillkomma derom att tvister, som röra vissa rättsförhållanden, skola afgöras genom skiljemän, har det ansetts nödigt att lemna hänvisning till hvad i sådana stadganden kan vara eller blifva förordnad. I de delar, hvarom dessa stadganden ingenting föreskrifva, böra dock de i förslaget gifna bestämmelser tillämpas, så vidt de ej stå i strid emot hvad i särskilda fall är föreskrifvet.»

Såsom i det föregående redan blifvit anfördt, afser det förslag, Beredningen nu haft att afgifva, de regler, som finnas erforderliga i fråga om skiljemannaförfarandet, så vidt detta grundas å frivilliga öfverenskommelser. Utom förevarande ämne ligger följaktligen frågan derom, huruvida det af domstolarna understundom använda förfarande att, oaktadt något skiljeaftal emellan parterna ej föreligger och utan särskild föreskrift i lag, hänskjuta instämnda tvister i vissa delar till afgörande af gode män, må anses lämpligt och böra vid den blifvande ombildningen af rättegångsväsendet bibehållas, eller icke.

Då af de allmänna grunderna för vår rättegångsordning torde tydligen följa, att edgång, som i anledning af uppkommen tvist kan ifrågasättas, ej må fullgöras annorstädes än inför domstol, har Beredningen ej funnit nödigt att i likhet med Lagkomitéen och den äldre Lagberedningen uttryckligen förklara, att ed ej må afläggas inför skiljemän. — Hvad de af Lagkomitéen och den äldre Lagberedningen utarbetade förslag till rättegångsbalk innehålla derom, att skiljeman bör handla på ära och samvete i den befattning, som blifvit honom anförtrodd, och att han ej är underkastad ansvarighet för sådan befattning, torde vara sjelfklara följder af skiljemannabefattningens egenskap af ett förtroendeuppdrag och förty ej behöfva i lagen uttryckligen utsägas.

Slutligen har Beredningen velat anmärka, att vid de bestämmelser i förslaget, hvilka enligt Beredningens uppfattning äro af den beskaffenhet att de genom särskild öfverenskommelse i skiljeaftalet kunna af parterna efter deras godtfinnande förändras, detta blifvit i förslaget tydligen angifvet genom intagande af ett uttryckligt förbehåll om en sådan rätt för parterne, hvadan samtliga de stadganden, vid hvilka dylikt förbehåll icke finnes infördt, äro sådana, hvilka enligt Beredningens åsigt böra vara för parterna ovilkorligen förbindande.

II.

Förslag till förordning angående förändrad lydelse af 46 § utsökningslagen.

De grunder, enligt hvilka Nya Lagberedningen haft att utarbeta förslag till lag om skiljemän, innefatta vissa bestämmelser, som, derest de varda antagna, påkalla ändring af 46 § utsökningslagen. Detta lagrum förutsätter såsom villkor för verkställighet å skiljedom antingen att parterne under skiljemännen skjutit det, hvarom dömdt blifvit, samt utfäst sig att nöjas åt skiljemännens beslut, eller ock att domen eljest enligt lag skall lända till efterrättelse. Det senare villkoret, hvarmed åsyftas stadganden, som ej beröras af det uppgjorda lagförslaget om skiljemän, bör alltså kvarstå utan annan ändring än paragrafens nya lydelse i öfrigt föranleder. Beträffande åter det fall att verkställighet sökes å skiljedom, som meddelats på grund af parternes frivilliga aftal, förekommer, hurusom förslaget angående skiljemän (13 §) utgår från den förutsättning, att parter, hvilka hänskjutit tvist till skiljemäns afgörande utan att vid aftalet fästa förbehåll om rätt att klandra skiljedomen, dermed ock underkastat sig samma dom såsom definitiv lösning af tvistefrågan, på samma gång nyssnämnda förslag likväl lemna part öppet, dels (18 §) att, der skiljeman varit jäfvig eller af annan orsak obehörig, eller der felaktighet eljest egt rum i afseende å skiljemans val, röstberäkningen eller annat dylikt, på sådan grund vid domstol väcka talan om skiljedomens undanrödjande, ehuru förbehåll i slikt hänseende ej gjorts i skiljeaftalet, dels ock (21 §) att klandra skiljemäns beslut i fråga om dem sjelfve tillagd godtgörelse för kostnad och tidspillan. Härtill kommer, att i vissa fall skiljedom — äfven om talan deremot ej föres — anses ogiltig, såsom

då skiljemännen öfverskridit gränserne för sin befogenhet, vare sig i afseende å tiden, hvarunder uppdraget gäلت, eller beträffande ämnet för den tvist, som dragits under deras pröfning (12 och 19 §§).

Af de antydda bestämmelserna i förslaget om skiljemän följer, att öfverexekutor, hos hvilken verkställighet af skiljedom sökes, måste — i fall dessa bestämmelser blifva lag — åt verkställighetsfrågan egna en mera omfattande pröfning än den som af hittills gällande föreskrifter i ämnet påkallats. Honom skulle sålunda tillkomma att tillse: att domen är grundad å ett i laga ordning, enligt 2 § i förslaget, upprättadt och för parterne bindande skiljeaftal; att de personer, som utgifvit domen, äro enligt skiljeaftalet eller eljest af parterne eller af öfverexekutor jemlikt 7, 8 och 9 §§ utsedde skiljemän; att skiljedomens är affattad och undertecknad i enlighet med föreskrifterna i 16 §; att tiden för talans anställande mot domen, hvarom 17 och 18 §§ handla, förflutit och att sådan talan antingen ej anstälts eller ock blifvit af domstol ogillad; att i allt fall domen blifvit meddelad inom den i 12 § under särskilda förutsättningar stadgade tid; samt att för öfrigt domen befinnes icke vara ogill vare sig derigenom att skiljemännen, emot hvad 19 § innehåller, öfverskridit sitt uppdrag, eller att de dömt angående fråga, som jemlikt grunderna i 1 § ej må till skiljemäns afgörande öfverlemnas.

Under vilkor att i intet af dessa hänseenden hinder möter, torde skiljedomens på derom gjord ansökning böra till verkställighet befordras. En följdriktig tillämpning af grunderna för utsökningslagens stadganden i ämnet synes dock fordra, att, så vida domstols beslut, hvarigenom talan mot skiljedomens ogillats, ej eger laga kraft, annan verkställighet å skiljedomens ej må meddelas, än den som kunnat följa å domstolens beslut, derest detta varit af samma innehåll som skiljedomens; men eger beslutet laga kraft, lærer ock, likasom i det fall att talan mot skiljedomens icke blifvit inom stadgad tid anstald, samma dom — under de vilkor i öfrigt, hvarom ofvan förmäles — få verkställas i likhet med laga kraftegende dom.

I öfverensstämmelse med dessa åsigter är Beredningens förslag till ändrad lydelse af ifrågavarande § i utsökningslagen affattadt.

Då sålunda enligt förslaget öfverexekutors pröfning af den meddelade skiljedomen blifver helt annan än som enligt hittills gällande lag honom ålegat, torde de nya föreskrifterna för hans pröfning, — i öfverensstämmelse med hvad vid utfärdandet af lagar utaf processuel natur vanligen föreskrifves, — ej böra tillämpas i fråga om verkställighet å skiljedom i tvist, som genom påkallande af skiljeaftals tillämpning påbörjats förr än förordning i ämnet trädt i kraft. Ett stadgande häröf, af enahanda lydelse med en motsvarande föreskrift i förslaget om skiljemän, är ock vid det nu afgifna förslaget rörande 46 § utsökningslagen tillagdt.

För öffrigt torde — i afseende å den pröfning, som, efter hvad ofvan anförts, skall jemlikt föreliggande förslag tillkomma öfverexekutor — här endast böra anmärkas att, då vid förslaget till lag om skiljemän är fogad en föreskrift bland annat derom, att hvad i 1 och 2 §§ af samma lagförslag finnes stadgadt angående vilkoren för skiljeaftals giltighet icke skall ega tillämpning å skiljeaftal, som redan, innan den föreslagna lagen trädt i kraft, är ingånget, så följer deraf att, när fråga förekommer om verkställighet å skiljedom, grundad på dylikt äldre aftal, öfverexekutor vid fullgörande af sin pröfning, så vidt den afser de omständigheter, hvarom i nyssnämnda §§ stadgas, skall taga behörig hänsyn till nu anförda öfvergångsstadgande i lagen om skiljemän.
